

C75 – WON6

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2008-2009

4 december 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WONEN, STEDELIJK BELEID, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Dua tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de huurlasten en de waterrekening in de sociale huisvesting	1
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Dua tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de gevolgen van de taaltesten op de werking van de Huizen van het Nederlands	3
Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over tolkdiensten voor nieuwe Vlamingen	8
Vraag om uitleg van de heer Gino De Craemer tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de verplichte vorming voor imams	11

Voorzitter: de heer Jan Penris

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Dua tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de huurlasten en de waterrekening in de sociale huisvesting

De voorzitter: Mevrouw Vera Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua: Mijnheer de voorzitter, mijn vraag om uitleg betreft de kosten van huurders van een sociale woning. De huurlast omvat alle bijkomende kosten die los van de huurprijs staan. Het gaat hier om mensen die het niet breed hebben. In de praktijk blijken er heel wat klachten over de duidelijkheid en de transparantie van de rekeningen te zijn.

Blijkbaar is er een grote verscheidenheid in de afrekening van de kosten. Sommige sociale huisvestingsmaatschappijen (SHM's) bieden hun sociale huurders absoluut geen inzage in dergelijke afrekeningen. Andere SHM's maken een zeer algemene afrekening zonder veel details. Nog andere SHM's maken op een zeer gedetailleerde wijze duidelijk waaruit de huurlasten precies bestaan.

Blijkbaar worden niet overal dezelfde kosten aangerekend. Er zijn verschillende interpretaties van de kosten die al dan niet aan de huurders mogen worden doorgerekend en van de kosten die al dan niet door de SHM moeten worden gedragen. Voorbeelden hiervan zijn de brandverzekering, de eventuele huurschade, het opruimen van sluikstortingen en de herstellingen van schade ingevolge vandalisme. De vraag is steeds of de huurder al dan niet moet betalen.

Een ander punt dat met de kosten van de sociale huurders is verbonden, betreft de aanwezigheid van collectieve watermeters in sommige appartementsgebouwen. Dit betekent dat de huurders geen individuele afrekening krijgen. Het totale waterverbruik wordt op basis van een bepaalde verdeelsleutel tussen de huurders verdeeld. Dit betekent dat mensen die op hun waterverbruik besparen dit niet aan hun rekening merken. Dat wordt in hun gedeelte van de factuur verrekend.

Mijnheer de minister, welke richtlijnen zijn er met betrekking tot de afrekening van huurlasten? Welke onkosten kunnen in rekening worden gebracht? Welke kosten moeten, normaal gezien, door de verhuurder worden betaald?

Bent u van oordeel dat bij de afrekening van de huurlasten een gedragscode moet worden gehanteerd? Die code zou de huurder dan een maximale transparantie en duidelijkheid moeten bieden.

In welke mate is het gebruik van collectieve watermeters bij de SHM's nog algemeen verspreid? Stelt u de afschaffing van de collectieve watermeters in het vooruitzicht? Op die manier zou het rationeel waterverbruik kunnen worden bevorderd.

Bepaalde mensen willen over een individuele watermeter kunnen beschikken. Bepaalde SHM's laten dit niet toe. Die mensen zijn verplicht het met een collectieve watermeter te stellen.

Voor de duidelijkheid wil ik hier nog vermelden dat al mijn vragen het resultaat zijn van een open debat met mensen uit de armoedebeweging. Alle aanwezigen hebben toen beaamd dat dit een probleem is.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Mijnheer de voorzitter, ik wil me graag bij deze vraag om uitleg aansluiten. Ik weet dat het kaderbesluit sociale huur bepalingen over de doorrekening van huurlasten bevat.

Ik hoor echter af en toe klachten over de toepassing van het kaderbesluit sociale huur. Het is allicht geen toeval dat die klachten afkomstig zijn van de huurders van die SHM's waarover we ook andere klachten krijgen. Die klachten gaan dan onder meer over de toepassing van de regels in het kaderbesluit sociale huur betreffende de prijzen. Mensen klagen vaak over de hoge bijkomende huurlasten die ze moeten betalen.

Mijnheer de minister, in welke mate zijn de bepalingen in het kaderbesluit sociale huur over dit onderwerp bindend? Wordt hier toezicht op uitgeoefend? Welke sancties kunnen eventueel worden uitgesproken?

De heer Jan Penris: Ik wil me ook bij de vraag om uitleg van mevrouw Dua aansluiten. Ik vind dit in elk geval een interessant onderwerp. Mevrouw Hostekint heeft net bevestigd dat er aan de basis een probleem is.

Ik hoor tijdens mijn eigen dienstbetoon zelf ook klachten. Uit de analyse van die klachten blijkt dat het vaak over de ondoorzichtigheid van de bijkomende huurlasten gaat. Ik zou de minister dan ook willen vragen ons vandaag enige toelichting te geven. Op die manier wordt het voor ons mogelijk de mensen die ons

consulteren te vertellen wat ze moeten weten en op welke manier dit hen moet worden meegedeeld.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, ik denk dat de hier geschetste situatie enkel nog in Antwerpen en in Gent bestaat. In die steden zitten we met historische sociale huisvesting. Op andere plaatsen is dit probleem van de baan.

De kosten die ten laste van de huurder en van de verhuurder vallen, staan exhaustief in bijlage III bij het kaderbesluit sociale huur opgesomd. Deze bijlage is bijzonder duidelijk. Ik heb de tekst meegebracht. Ik zal de bijlage aan de commissiesecretaris bezorgen. Hij kan ze dan onder de leden van deze commissie verspreiden. In de bijlage staat in elk geval duidelijk opgesomd wie welke verantwoordelijkheden draagt. Dit biedt volksvertegenwoordigers de kans mensen die tijdens hun spreekuur met vragen over dit onderwerp komen aankloppen onmiddellijk mee te delen hoe de zaken zijn geregeld. De mensen kunnen die regeling goed of onrechtvaardig vinden. De bijlage is in elk geval een duidelijke handleiding om hen een antwoord te geven.

De verhuurder kan geen andere kosten aanrekenen dan de kosten die in de bijlage zijn opgesomd. Algemeen genomen staat de huurder in voor de kosten en de lasten die aan het gebruik, het genot en de bewoning van de woning zijn verbonden. De verhuurder staat in voor de kosten en lasten die met de eigendom van de woning zijn verbonden.

Artikel 3 van bijlage III vermeldt duidelijk dat de aangerekende kosten reële kosten moeten zijn. De verhuurder moet deze kosten bewijzen. Dit staat tevens in artikel 29 van de typehuurovereenkomst, die de sociale verhuurders verplicht moeten gebruiken. De huurder kan bijgevolg zelf nagaan hoeveel hij waarvoor betaalt en of deze prijs correct is berekend. De wettelijke richtlijnen voor de kosten en de lasten bestaan en bieden een voldoende duidelijke rechtsbasis.

Ook met betrekking tot de kosten voor het onderhoud en tot de kosten die met schade verband houden, is het regime duidelijk. Grote onderhoudswerken, zoals werken aan de lift, in de gemeenschappelijke ruimtes of aan de verwarmingsinstallaties, vallen ten laste van de verhuurder. Het normaal onderhoud van de lift of van de gemeenschappelijke delen is ten laste van de huurder. Eigenlijk passen we hier de federale huurwetgeving toe. Enkel indien kan worden bewezen dat de schade aan de huurder te wijten is, zal de huurder hiervoor aansprakelijk worden gesteld.

Het spreekt voor zich dat deze regels onder de controle van de afdeling Toezicht vallen. Aangezien we ter zake

over duidelijke regels beschikken, lijken nadere richtlijnen me dan ook niet aangewezen. Ik heb geen weet van gevallen waarin de afdeling Toezicht al heeft moeten optreden.

In het licht van een goede dienstverlening aan de klanten ben ik het eens met de stelling dat de sociale verhuurder in een duidelijke en transparante afrekening van de huurlasten moet voorzien. Dit element zal bij het opstellen van het nieuwe erkenningsbesluit zeker worden besproken. Zoals ik tijdens de bespreking van de beleidsbrief 2008-2009 al heb vermeld, lopen momenteel pilootvisitaties bij vijf SHM's. De hoogte en de transparantie van de huurlasten komen hierbij nadrukkelijk aan bod. Ik deel de zorgen van de vorige sprekers. Dit geldt ook voor de mensen die in deze sector werken.

Het opstellen van een individuele kostenstaat is het principe. Sinds enkele jaren worden in alle nieuwe sociale woningen standaard individuele meters geïnstalleerd. Op die manier kan de individuele facturering van het eigen verbruik worden verzekerd. Indien er sprake van een collectief systeem is, wordt het effectieve individuele verbruik gemeten en verrekend. Er zijn nog enkele uitzonderingen, waarbij de afrekening via de SHM verloopt. Dit is het geval in bepaalde oudere appartementscomplexen in Antwerpen en Gent. Die gebouwen beschikken nog niet over een gerenoveerd collectief waterverwarmingssysteem.

Het betreft hier in elk geval een beperkt aantal woningen. Gegevens over het precieze aantal zijn niet beschikbaar. Het spreekt voor zich dat bij iedere globale of gedeeltelijke renovatie naar een individuele meting en facturatie van het warmwaterverbruik zal worden overgestapt. Dit betekent dat de niet-individuele facturatie binnen afzienbare tijd terecht helemaal tot het verleden zal behoren.

De voorzitter: Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua: Mijnheer de minister, ik ben blij te horen dat het inderdaad de bedoeling is om sociale huisvestingsmaatschappijen aan te manen om vooral de transparantie te garanderen. De regeling moet worden toegepast.

De mensen moeten echter weten waarom ze een bepaalde huurlast moeten betalen. Ze hebben nogal snel de indruk dat ze worden bedrogen, terwijl het misschien allemaal uit te leggen valt. Het wordt echter niet uitgelegd. Daarom vind ik het goed dat er naar aanleiding van het erkenningsbesluit duidelijkheid komt.

Ik vind het spijtig dat er geen cijfers zijn over het collectief systeem van watermeters. We kunnen en zouden moeten beschikken over deze informatie. Dat ik het al

van verschillende kanten heb gehoord – en dat zal dan wel inderdaad in een stedelijke omgeving zijn – is toch een bewijs dat het nog regelmatig voorkomt. Ik heb deze klacht al twee of drie keer gehoord.

Minister Marino Keulen: Ik had ook graag cijfers gehad. Meten is weten.

Wij zijn bezig met het doorvoeren van vervangingen in al die complexen. Je moet de mensen duidelijk maken dat dit een aflopende zaak is en dat dit in de planning zit en al op heel veel plaatsen werd uitgevoerd. De precieze cijfers zijn nog niet beschikbaar. Ik heb erop aangedrongen ze te krijgen omdat ik het ook voor mezelf wilde weten.

Energie en water en alles wat ermee samenhangt, is ongelooflijk duur geworden. In een paar jaar zijn die kosten substantieel gestegen. Je moet dat aan de mensen uitleggen en hen responsabiliseren. Met een individuele meter moeten ze in een spiegel kijken. Wie dan vindt dat het te veel is, weet duidelijk dat hij het heeft verbruikt. Met collectieve meters kun je altijd de verantwoordelijkheid afschuiven op burens die de centrale verwarming de hele dag laten draaien met de ramen open.

Men had de precieze cijfers niet.

Mevrouw Vera Dua: Ik raad toch aan om een inventarisatie te maken. Het is op zich toch niet zo moeilijk om de cijfers te kennen. Men moet niet wachten tot er een renovatie komt. Ik ken een huisvestingsmaatschappij waar men absoluut niet denkt aan een renovatie op korte termijn. Ik vraag dus om te inventariseren en om dan naar collectieve systemen te zoeken waarop je individuele meters plaatst. Het wordt zelfs verboden door bepaalde huisvestingsmaatschappijen. Mijnheer de minister, daar moet toch iets meer gebeuren dan wat u nu zegt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Dua tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de gevolgen van de taaltesten op de werking van de Huizen van het Nederlands

De voorzitter: Mevrouw Vera Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua: Mijnheer de minister, collega's, wij komen nog eens terug op een thema dat hier al dikwijls aan bod is gekomen. De Vlaamse Wooncode legt bijkomende voorwaarden op aan kandidaat-sociale huurders: zij moeten de Nederlandse taal kennen of de bereidheid tonen de Nederlandse taal te willen aanleren. Om deze voorwaarde te controleren, moeten de kandidaat-huurders

een taalattest kunnen voorleggen of moeten ze hun taalkennis aantonen door het voorleggen van een diploma of studiecertificaat.

We weten dat dit al heel wat miserie heeft teweeggebracht, maar we weten ook dat in de praktijk de Huizen van het Nederlands worden overspoeld met aanvragen tot aflevering van dergelijke attesten. Onlangs hebt u, mijnheer de minister, een persmededeling verstuurd waaruit blijkt dat 16.221 kandidaat-huurders een taaltest hebben afgelegd. 13.934 zijn geslaagd in een soort sneltest. De rest wordt grondiger getest of doorgestuurd naar een cursus Nederlands.

In Vlaams-Brabant legden 1943 kandidaat-huurders een sneltest af. 1701 kandidaat-huurders hadden het Nederlands als moedertaal. Dat vormde dus op zich geen probleem. Van de overige 250 volgde het grootste deel al een taal cursus voordat zij kandidaat-huurder waren of ging het om inburgeraars die sowieso verplicht worden Nederlands te leren.

Bij de mensen van de Huizen van het Nederlands heerst er het algemene aanvoelen dat er een zeer grote inspanning wordt gevraagd van duizenden kandidaat-huurders. Die mensen hebben het zo al niet gemakkelijk, zij vormen niet de sterkste groep in onze maatschappij. Zij moeten zich kandidaat stellen voor een sociale woning en nog eens een extra administratieve last doorlopen, en dat alles om een zeer beperkt deel van de mensen die door de mazen van de netwerken zijn gevallen door te verwijzen naar taallessen.

De kandidaat-huurders die verplicht worden om les te volgen, moeten 80 percent van het pakket van het eerste niveau volgen. Voor een cursist in een Centrum voor Volwassenenonderwijs is dit 80 percent van 120 uur, voor een cursist in een Centrum voor Basiseducatie is dit 80 percent van 240 uur, voor een analfabete cursist in de basiseducatie is dit 80 percent van 600 uur. Die mensen worden doorgestuurd omdat ze kandidaat zijn voor een sociale woning. Zij krijgen een verplichting opgelegd van drie jaar les volgen, terwijl voor de eerste groep een half jaar les volgen voldoende is. Er zijn verschillende categorieën mensen, maar hier wordt toch wel een zware opgave opgelegd.

Het is een goede zaak dat de sociale verhuurders nu worden belast met het vaststellen of iemand over voldoende kennis van het Nederlands beschikt. Ook daar zal er een bijkomende last zijn. Zij moeten een opleiding volgen, en zij moeten daar tijd in investeren.

Als we uitgaan van de globale cijfers die in de persmededeling staan vermeld, hoeveel daarvan volgden er al een inburgeringscursus? Hoeveel volgden er al taallessen? Hoeveel werden via er deze procedure als nieuwe leerling naar taallessen of inburgeringscursussen

gestuurd? Hoeveel hadden er het Nederlands als moedertaal?

Hoeveel en welke instanties en instellingen zijn momenteel betrokken bij het afnemen van deze taaltesten? Ik vermoed dat u ook iets zult willen zeggen over de opleidingen van de sociale verhuurders. Zijn die bezig, zijn ze afgerond? Het is goed dat wij daarover worden geïnformeerd. Zal dit een zware taak zijn? Zullen deze mensen daarvoor een bijkomende financiering krijgen?

Hoeveel extra uren werk heeft deze nieuwe regeling met zich meegebracht? Wat zijn de gevolgen voor de werkdruk van de betrokken instellingen?

Werd al in extra personeel voorzien voor het toepassen van deze nieuwe regelgeving? Of worden extra personeelsleden in het vooruitzicht gesteld als antwoord op de bijkomende werkdruk? Ik weet ondertussen dat er een verhoging is van de middelen van de Huizen van het Nederlands. Oorspronkelijk was er de vraag naar een structurele ondersteuning, los van wat werd opgelegd via deze nieuwe regeling. Hier wordt een dubbel spel gespeeld. Ik heb in het besluit gezien dat door die nieuwe verdeelsleutel een aantal provincies er beter uitkomen dan een aantal andere. Ik ga ervan uit dat dit op basis van objectieve criteria gebeurt. Toch heb ik het gevoel dat de mensen nog steeds vinden dat ze onvoldoende worden ondersteund.

Kan er iets worden gedaan aan de verplichting die wordt opgelegd aan de kandidaat-huurders? Voor die analfabete cursisten is dat bijvoorbeeld toch wel een zeer zware taak. Ik kan mij voorstellen dat bepaalde mensen zich niet meer geroepen voelen om die extra inspanning te leveren. Kan dit niet uniform worden gemaakt?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Of het nu in de onthaalbureaus is of in de Huizen van het Nederlands, bij niemand in die sector hoor je ooit klachten dat er te weinig geld zou gaan naar de sector. Dat is het laatste van hun zorgen en problemen. Ze hebben ook veel reserves. Daar nemen wij zeker en vast onze verantwoordelijkheid op.

Uit de Kruispuntbank Inburgering werden de volgende gegevens gehaald met betrekking tot de taaltesten die werden afgenomen van kandidaat-huurders in de periode 1 januari tot en met 28 november 2008. Er werden in het kader van de taalbereidheidsvereiste in totaal 2418 taaltesten afgenomen waarbij de ondervraagden niet geslaagd waren. Er zijn er ondertussen nog een paar bijgekomen. Aanvankelijk stond 2287 in de mededeling. 105 kandidaat-huurders hadden al een inburgeringscontract ondertekend vooraleer de taaltest werd afgelegd.

Dit gegeven wordt verklaard doordat bij de sociale verhuurders en/of de Huizen van het Nederlands in de

beginperiode van de invoering van de taalbereidheidsvereiste het onvoldoende duidelijk was dat een inburgeringscontract volstaat om te voldoen aan de taalbereidheidsvereiste. Dat is al een belangrijk onderdeel van het antwoord op uw vraag. 201 kandidaat-huurders ondertekenden een inburgeringscontract na het afleggen van de taaltest. 615 kandidaat-huurders waren al ingeschreven in een taalcursus vooraleer de taaltest werd afgelegd bij het Huis van het Nederlands. Vermoedelijk hebben deze personen zich in het verleden rechtstreeks aangeboden en ingeschreven bij de aanbodverstrekkers van NT2, zonder eerst de sneltest bij het Huis van het Nederlands te hebben afgelegd.

Wij zien vaak dat mensen die van god weet waar komen meteen naar dergelijke cursussen lopen waar Nederlands wordt gegeven. Zij zijn meteen van plan om te blijven en willen daarom Nederlands leren. Zij gaan niet via een onthaalbureau of een Huis van het Nederlands of via het stadhuis, maar wel meteen naar de cursus bij ofwel de centra voor volwassenenonderwijs ofwel de centra voor basiseducatie. Je hebt een heel grote groep die heel gretig is. Zij willen zo snel mogelijk Nederlands leren omdat hun man of hun vrouw van hier is. 1001 kandidaat-huurders schreven zich in voor een taalcursus na het afleggen van de taaltest.

Aangezien de moedertaal niet geregistreerd wordt bij alle Huizen van het Nederlands is bijgevolg het aantal personen dat geboren is in België een betere indicator van moedertaalsprekers Nederlands. Dat zouden er 13.755 zijn.

De acht Huizen van het Nederlands hebben een opleiding gevolgd voor het afnemen van mondelinge taaltesten in het kader van de nieuwe Sociale Wooncode en het beoordelen van de taalbereidheidsvereiste. Deze opleiding werd in mijn opdracht georganiseerd door het Centrum voor Taal en Onderwijs. In deze opleiding zat een onderdeel 'train-the-trainer' vervat. Zo kunnen zij zelf mensen opleiden om deze testen af te nemen.

De Huizen van het Nederlands zullen vervolgens een opleiding verstrekken aan de sociale verhuurders met betrekking tot het afnemen van de sneltest. Een eerste reeks opleidingen wordt deze maand nog georganiseerd door de Huizen van het Nederlands. De Huizen van het Nederlands hebben de uitnodiging voor deze opleidingen zo ruim mogelijk verspreid. Op basis van de vraag van de sociale verhuurders zullen er in de toekomst bijkomende opleidingen georganiseerd worden.

Ik geef u nu een overzicht van de opleidingen die de Huizen van het Nederlands organiseren. Het Huis van het Nederlands Gent heeft zeven sociale verhuurders uitgenodigd. De vormingen worden twee keer per maand doorlopend georganiseerd, telkens voor vijftien deelnemers. In het Huis van het Nederlands Vlaams-Brabant

zijn achttien sociale verhuurders en in totaal 59 personen ingeschreven voor een opleiding. In februari 2009 wordt een volgende opleiding gepland. In het Huis van het Nederlands Limburg hebben meer dan zeventig personeelsleden van de sociale verhuurders zich ingeschreven voor de opleiding. In het Huis van het Nederlands Oost-Vlaanderen wordt per antenne – er zijn vijf antennes – een opleiding verstrekt. De helft van deze opleidingen heeft al plaatsgevonden. Een tweede reeks vindt plaats in het voorjaar van 2009.

In het Huis van het Nederlands Antwerpen heeft een eerste vorming plaatsgevonden eind november 2008. In december 2008 en januari 2009 worden nog twee sessies gepland. In het Huis van het Nederlands West-Vlaanderen werd een eerste opleiding georganiseerd voor 102 personeelsleden van de sociale verhuurders. Een tweede opleiding wordt gepland in het voorjaar van 2009. In het Huis van het Nederlands provincie Antwerpen wordt begin december 2008 een eerste opleiding georganiseerd voor 120 personeelsleden van de sociale verhuurders. Een tweede opleiding wordt georganiseerd in het voorjaar van 2009. Tot hiertoe worden nog geen taaltesten afgenomen door de personeelsleden van de sociale verhuurders.

In een afsprakenkader zullen een aantal modaliteiten met betrekking tot het afnemen van deze taaltesten door de sociale verhuurders worden vastgelegd. Het gaat hierbij onder meer om de instrumenten die zullen worden gebruikt bij het beoordelen van de taalbereidheidsvereiste, meer bepaald de taaltest die zal worden gehanteerd. Verder gaat het ook om de wijze van registratie, de attesten die zullen worden afgeleverd aan de personeelsleden van de sociale verhuurders die een opleiding gevolgd hebben, en ten slotte de attesten die de kandidaat-huurders zullen ontvangen na het afleggen van een taaltest met positief resultaat bij de sociale verhuurders.

Dit afsprakenkader wordt in de volgende weken uitgewerkt met alle actoren: Huizen van het Nederlands, huisvestingsmaatschappijen, sociale verhuurkantoren en dergelijke. Na het afsluiten van dit afsprakenkader kunnen de personeelsleden die een opleiding bij een Huis van het Nederlands hebben gevolgd de sneltesten in het kader van de Wooncode afnemen van kandidaat-huurders.

In 2008 stonden uitsluitend de Huizen van het Nederlands in voor de afname van de sneltesten en het opvolgen van de kandidaat-huurders in het kader van de Wooncode. De werklast met betrekking tot de afname en opvolging in het kader van de Wooncode werd als volgt berekend. De voorbereiding en de organisatie van de opleidingen voor de personeelsleden van de sociale verhuurders werd niet in de berekening opgenomen.

Het Huis van het Nederlands Gent heeft daar in totaal 840 uren voor uitgetrokken. 600 uren voor de afname

van de sneltest, de opvolging van de kandidaat-huurder in de cursus NT2 240 uren. Het Huis van het Nederlands Vlaams-Brabant: 534 uur afname sneltest, opvolging van de kandidaat-huurder in de cursus NT2 920 uur, dat is in totaal 1454 uur of 191 werkdagen. Het Huis van het Nederlands Limburg: 592 uur voor de afname van sneltest, de opvolging van de kandidaat-huurder in de cursus NT2 760 uur, in totaal 1352 uur of 178 werkdagen. Het Huis van het Nederlands Oost-Vlaanderen: 550 uur afname sneltest, 440 uur opvolging van de kandidaat-huurder in de cursus NT2, dat is 990 uur of 130 werkdagen. Het Huis van het Nederlands Antwerpen: afname sneltest 8204 uur, 1556 uur opvolging van de kandidaat-huurder in de cursus NT2, dat is 9964 uur of 1311 werkdagen. Het Huis van het Nederlands West-Vlaanderen: 841 uur afname sneltest, 340 uur opvolging van de kandidaat-huurder in de cursus NT2, in totaal 1181 uur. Huis van het Nederlands provincie Antwerpen: 357 uur afname sneltest, 292 uur opvolging kandidaat-huurder cursus NT2, dat is 649 uur.

De bijkomende werklast, als gevolg van de nieuwe Wooncode, werd door de Huizen van het Nederlands opgevangen binnen het bestaande personeelskader. Wel werd in bepaalde gevallen de opdracht van de personeelsleden uitgebreid of werden een aantal taken uitgevoerd in overuren. Een aantal Huizen van het Nederlands hebben tijdens piekmomenten met interimkrachten of jobstudenten gewerkt.

In 2008 kregen de Huizen van het Nederlands een facultatieve subsidie van 240.000 euro voor de uitvoering van de opdrachten in het kader van de Vlaamse Wooncode. In het gewijzigde besluit van de Vlaamse Regering van 22 juli 2005 betreffende de Huizen van het Nederlands werd bepaald dat de Huizen van het Nederlands het afnemen van de sneltest van kandidaat-huurders kunnen delegeren aan de sociale verhuurders. Hiertoe moeten de personeelsleden van de sociale verhuurders een opleiding bij de Huizen van het Nederlands volgen met betrekking tot het testen van mondelinge vaardigheden en moet er een afsprakenkader opgemaakt worden in verband met de modaliteiten van deze delegatie. Ik heb daarop al geantwoord in mijn antwoord op uw tweede vraag.

– *De heer Christian Verougstraete treedt als voorzitter op.*

De opleidingen van de personeelsleden van de sociale verhuurders worden momenteel georganiseerd en het afsprakenkader zal zeer binnenkort worden opgemaakt. De werklast van de Huizen van het Nederlands als gevolg van de Wooncode zal in 2009 dan ook aanzienlijk verminderen. Ik verwacht niet dat de sociale verhuurders meer werkdruk zullen hebben door de toepassing van de nieuwe regelgeving. De taaltest bij

de kandidaat-huurders zal immers gelijktijdig afgenomen worden bij het overlopen van het kandidatendossier.

Zoals bekend, wordt aan de kandidaat-huurders die nog geen Nederlands kennen gevraagd de inspanning te leveren om Nederlands te leren. Het betreft een inspanningsverbintenis. Dit wil zeggen dat men een ernstige inspanning moet leveren om de taal te leren. Zij kunnen hiertoe een kosteloze basiscursus NT2 volgen. Er wordt van hen verwacht dat zij minimaal 80 percent aanwezig zijn in de lessen. Het feit dat men 80 percent aanwezig is in de lessen geldt, conform de regelgeving, als voldoende bewijs van bereidheid om de Nederlandse taal te leren. De basiscursus NT2 voor analfabeten omvat 600 uur. Voor die specifieke groep betekent 80 percent aanwezig zijn 480 uur les volgen. Het idee was deze groep van mensen die nog geen taal schriftelijk machtig zijn een minimale basis mee te geven, maar ik ben het met u eens dat dit zeer veel tijd inneemt en dat hier een serieuze inspanning van hen wordt gevraagd.

Het kaderbesluit sociale huur laat me toe die minimale aanwezigheid van 80 percent voor bepaalde categorieën te versoepelen. Ik ben van plan voor deze specifieke categorie een versoepeling in te bouwen. Een van de mogelijkheden bestaat erin voor deze personen een maximum van 240 uur te laten gelden. Ik onderzoek dit momenteel. Ik zal op korte termijn een beslissing nemen.

De voorzitter: Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Aangezien het me allemaal nog niet helemaal duidelijk is, zou ik echter graag nog een paar aanvullende vragen stellen.

Ik heb het gevoel dat de SHM's kiezen of ze al dan niet mensen voor die opleiding inschrijven. Indien ik het goed heb begrepen, kiest niet elke SHM hiervoor. Misschien gaat het om SHM's die niet met deze problematiek worden geconfronteerd. Gaat het nu om een verplichting, of om een vrijblijvende opleiding waar de SHM's al dan niet op inspelen?

De minister heeft verklaard dat het nog niet helemaal rond is. Vanaf een bepaald ogenblik zullen de SHM's voor de beoordelingen instaan. Gaat het hier om een bepaald tijdstip, of mogen de SHM's dit overnemen als hun mensen de opleiding hebben doorlopen?

Een opmerking die ik al eerder heb gemaakt, betreft de bijzondere rol die de SHM's zullen moeten vervullen. Ze staan in voor de intake van kandidaat-huurders. Ze zullen nu kunnen beschikken over een argument om mensen te weigeren. Dat is niet evident.

De minister heeft in een persmededeling verklaard dat tot op heden niemand op basis van deze vereiste is

geweigerd. Volgens mij is er nood aan goed monitingsysteem om dit in de toekomst te vermijden. Ik wil binnen een jaar vernemen hoeveel kandidaten de SHM's op basis van dit criterium hebben geweigerd. Dit blijft immers een delicate aangelegenheid. De Huizen van het Nederlands staan volledig los van de SHM's. Hoewel ze niet echt rechter en partij zijn, kunnen de SHM's op zijn minst een zeer sterk betrokken partij worden genoemd. Bij de intake zal nu een bijkomend argument een rol spelen.

Uit de cijfers blijkt eens te meer dat de Huizen van het Nederlands met een grote werkdruk zijn geconfronteerd. Ze hebben dit in soms zeer moeilijke omstandigheden moeten opvangen. Daar is nu een mouw aan gepast. Ik heb echter van veel mensen van de Huizen van het Nederlands gehoord dat de plotse toepassing van die maatregel geen evidentie was. Ze hebben overuren moeten maken en jobstudenten moeten inschakelen.

Wat mijn laatste vraag betreft, moeten we eens nagaan hoe die regel kan worden versoepeld. Het stimuleren van analfabeten om iets aan hun toestand te doen, is een goede zaak. Ik kan me echter voorstellen dat bepaalde mensen beslissen hier niets aan te doen. Aangezien ze zich kandidaat hebben gesteld om een sociale woning te betrekken, worden ze eigenlijk plots verplicht dergelijke inspanningen te leveren. Het gaat soms om mensen van hoge leeftijd. Een versoepeling is al een eerste stap. De vermenging van de talenkennis en de toekenning van een sociale woning blijft echter een delicate zaak.

Ik hoef ons principiële standpunt allicht niet te herhalen. We blijven het hier moeilijk mee hebben. We beschikken immers over voldoende instrumenten om mensen te stimuleren onze taal te leren. Indien we dit met de sociale huisvesting mengen, komen we in een dubbele situatie terecht. We zullen dit blijven opvolgen, zeker als de SHM's moeten beoordelen of iemand op basis van de taalvereiste een sociale woning kan krijgen. De Huizen van het Nederlands horen immers in een ander dienstverlenend verband thuis.

Minister Marino Keulen: De analyse van mevrouw Dua klopt niet. De SHM's zijn niet verplicht om aan de opleiding te participeren. Ze doen dat echter allemaal. Alle SHM's hebben mensen ingeschreven om de opleiding te volgen. Het is de bedoeling de nieuwe regeling vanaf januari 2009 in te voeren.

De SHM's weigeren niemand. Wie niet op de snelste slaagt, wordt meteen naar het Huis van het Nederlands doorverwezen. Op die manier willen we vermijden dat de medewerker aan de balie van een SHM kan zeggen dat iemand niet welkom is omdat zijn gezicht hem niet

aanstaat of omdat hij de betrokken familie kent. De SHM's kunnen niemand weigeren.

Ik ga ervan uit dat de sneltest objectief en correct verloopt. Iemand die niet slaagt, wordt meteen doorgestuurd. De bedienden van de SHM's komen niet in een almachtige positie terecht. Zij mogen niet beslissen wie al dan niet voor een sociale woning in aanmerking komt. Er is geen sprake van weigeringen. Indien iemand niet op de sneltest slaagt, wordt hij naar het Huis van het Nederlands doorgestuurd.

We hebben vastgesteld dat heel wat mensen die hier zijn geboren en getogen hun diploma niet meer vinden. Vaak is hun vroegere school verdwenen. Het gaat vaak om mensen die al een zekere leeftijd hebben bereikt. Veel betrokkenen hebben enkel lager onderwijs gevolgd. Soms hebben ze lager onderwijs gevolgd in een dorpschool die al 30 jaar niet meer bestaat. We weten dat de opdracht van die verdwenen scholen door andere scholen is overgenomen. Hetzelfde geldt voor de archieven. De betrokkenen moeten dan wel weten welke school als opvolger fungeert.

Ik heb in mijn eigen dorp in een gemeenteschool gezeten. Ondertussen is die opdracht door een andere gemeenteschool in de fusiegemeente overgenomen. Die school bevindt zich 12 kilometer verder – je moet het maar weten.

We hebben die taak aan de SHM's gedelegeerd om de werklust van de Huizen van het Nederlands enigszins te verminderen. We hebben tevens vastgesteld dat heel wat kandidaat-huurders Vlamingen zijn. Hun moedertaal is het Nederlands. Dat is eigenlijk niet de bedoeling. Omwille van de Europese regelgeving mogen we echter niet soepeler zijn voor bepaalde groepen. Op deze manier trachten we dit klantvriendelijk te organiseren.

Ik wil hier echt benadrukken dat de SHM's niemand weigeren. De SHM's sturen de mensen die niet slagen door naar het Huis van het Nederlands. Op die manier worden arbitraire beslissingen vermeden. Voor de Huizen van het Nederlands betekent dit bijkomend werk. Het is voor hen echter ook een gelegenheid om een nieuw publiek te bereiken. Dit maakt deel uit van hun core business. Eigenlijk kan deze maatregel enkel tot een verbetering van de samenleving leiden.

Het gaat hier om mensen die hier verblijven en die hier voor de rest van hun leven willen blijven wonen. Ze zijn welkom. We zijn gastvrij. Het is echter in hun eigen belang dat ze de gemeenschappelijke contacttaal leren.

Tot slot wil ik opmerken dat het een inspanningsverbintenis en geen resultaatsverbintenis betreft. Er is een wereld van verschil tussen beide. Ik heb steeds duidelijk gemaakt waarom ik voor een inspanningsverbintenis en

niet voor een resultaatsverbintenis kies. Die mensen kunnen aanspraak maken op een betaalbare, kwalitatieve sociale woning. Het is niet mijn bedoeling hen dit grondrecht te ontzeggen.

De voorzitter: Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua: Ik probeer me voor te stellen hoe het in de toekomst zal verlopen. Ik geef het voorbeeld van een kandidaat-huurder die zich bij een SHM aandient. Als anderstalige van vreemde afkomst slaagt hij niet in de sneltest. De verantwoordelijke voor de intake zal hem melden dat hij onvoldoende Nederlands kent en dat hij naar het Huis van het Nederlands moet. Indien hij dit ook doet, is hij, naargelang van de opleiding waarin hij terechtkomt, verplicht 80 percent van 120 uur of van 240 uur te volgen.

Er zijn echter verschillende mogelijkheden. Wat gebeurt er indien hij niet naar die opleiding gaat? Op welke manier wordt dit gecontroleerd? Uiteindelijk zegt de ambtenaar de kandidaat-huurder dat hij zich moet inschrijven. Hoe verloopt dit verder? Wat gebeurt er met mensen die zich inschrijven en na verloop van tijd de lessen niet meer volgen? Vanaf welk ogenblik krijgt die persoon toegang tot een sociale huurwoning? In mijn ogen zijn er nog veel onduidelijkheden.

Minister Marino Keulen: Er zijn duidelijke, specifieke en gedetailleerde procedurele regels. Het antwoord op de vraag of iemand al dan niet in aanmerking komt, is niet arbitrair. We hebben het hier al eerder over gehad. Dit is geen kwestie van lokale autonomie. Er is een uniforme regeling voor de hele sector.

Ik zal mevrouw Dua alle informatie over de procedure bezorgen. Ze kan dan zelf nagaan wat er gebeurt met mensen die worden doorgestuurd en niet naar de cursus gaan. Op een bepaald ogenblik zal het Huis van het Nederlands de SHM laten weten dat die persoon niet is komen opdagen. Er zijn ook duidelijke regels voor mensen die met ziekte of andere situaties worden geconfronteerd of die werk vinden en naar een meer flexibel traject willen overschakelen. We willen arbitraire beslissingen en onrecht vermijden.

Mevrouw Vera Dua: Volgens de minister verandert er eigenlijk niet veel. Het is wel zo dat een ambtenaar van de SHM hiervoor zal instaan.

Minister Marino Keulen: Het systeem wordt klantvriendelijker. De Huizen van het Nederlands fungeren niet langer als tussenliggend echelon. Op die manier besparen we de mensen die de streektaal kennen omdat ze daar zijn geboren en getogen of omdat ze helemaal zijn geïntegreerd, de weg naar het Huis van het Nederlands of een telefonische test. Eigenlijk blijkt tijdens een gesprek van een paar minuten al over welke taalkennis

en bagage de betrokkenen beschikken. Aangezien het enkel om basiskennis gaat, is de test in elk geval niet moeilijk. Het niveau is voor iedereen haalbaar.

Ik zal mevrouw Dua een overzicht van de procedures bezorgen. Daaruit blijkt wat er gebeurt met de mensen die een traject volgen en wat er tijdens een dergelijk traject allemaal kan gebeuren. Er is in elk geval geen sprake van willekeur. We hebben dit langs alle kanten bekeken. Ik vind het niet erg dat mensen zich kritisch opstellen. We staan immers recht in onze schoenen.

Mevrouw Vera Dua: Het wordt zeker klantvriendelijker voor mensen die de Belgische nationaliteit hebben. Daar ben ik het mee eens.

Minister Marino Keulen: Dat geldt ook voor mensen met een vreemde nationaliteit.

Mevrouw Vera Dua: Ik houd mijn hart vast. We zullen dit zeker blijven opvolgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over tolkdiensten voor nieuwe Vlamingen

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de voorzitter, een aantal steden, zoals Antwerpen en Gent, beschikken over een stedelijke tolk- en vertaaldienst. Deze diensten worden gratis aangeboden en zijn onbeperkt in de tijd. Het gevolg is dat Nederlandsonkundige nieuwe Vlamingen die al jarenlang in Vlaanderen wonen nog steeds gratis gebruik van deze diensten kunnen maken.

De Vlaamse overheid levert op allerlei domeinen inspanningen om de integratie te bevorderen. In het licht daarvan lijkt het veeleer logisch dat de stedelijke tolk- en vertaaldiensten voor nieuwe Vlamingen in de tijd zouden worden beperkt of na verloop van tijd progressief betalen zouden worden.

Mijnheer de minister, zult u initiatieven nemen om het beleid van de betrokken lokale besturen op het Vlaams inburgeringsbeleid af te stemmen?

Naar aanleiding van mijn interventie in de Gentse gemeenteraad over dit onderwerp heeft de bevoegde schepen laten uitschijnen dat de Vlaamse overheid een initiatief zou nemen om tot een tolk- en vertaaldienst per

provincie te komen. Dit zou volgens dezelfde schepen ook het financiële plaatje helemaal veranderen. Nu wordt de stedelijke dienst hoofdzakelijk met middelen uit het federaal grootstedenbeleid en uit het Vlaams Stedenfonds gefinancierd. Vlaanderen beschikt momenteel over elf regionale of lokale sociale tolk- en vertaaldiensten.

In zijn laatste beleidsbrief heeft de minister, weliswaar op een minder concrete manier, hetzelfde denkspoor gevolgd. Ik citeer: “Om tot een kwaliteitsvol behoefte-dekkend aanbod te komen, moeten er nog verdere stappen gezet worden. Zo houdt de erkenning van het sociaal tolken en vertalen ook in dat er stappen gezet worden om de sociale tolk- en vertaaldiensten formeel te erkennen en structureel in te bedden. Dit proces hangt samen met het uitwerken van een aangepast structureel kader voor het integratie- en diversiteitsbeleid.”

Mijnheer de minister, wil de Vlaamse Regering tot louter provinciaal gestructureerde tolk- en vertaaldiensten komen? Hebt u in dit verband al initiatieven genomen? Kunt u het concept schetsen? Hoe zal het dan met de financiële inbreng zitten? Wat is de verdere timing? Wanneer hoopt u dat deze nieuwe structuur operationeel zal worden?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, als minister bevoegd voor inburgering is het mijn taak ervoor te zorgen dat iedereen die permanent in Vlaanderen komt wonen, de vereiste inspanningen levert om een basiskennis van de Nederlandse taal te verwerven. Voor recent naar Vlaanderen gekomen nieuwkomers is het niet evident onmiddellijk de taal te beheersen. Aangezien communicatie een belangrijk gegeven is om een aantal praktische zaken te regelen, bestaan er sociale tolk- en vertaaldiensten.

Dit aanbod bestaat om leerkrachten, ambtenaren, dokters en anderen te ondersteunen. Op die manier kunnen ze communiceren met een cliënteel dat het Nederlands niet of nog niet voldoende onder de knie heeft. De klanten van de tolk- en vertaaldiensten zijn, met andere woorden, niet de nieuwe Vlamingen. De nieuwe Vlamingen hebben geen rechtstreekse toegang tot de sociale tolk- en vertaaldiensten. Ik denk dat ik hiermee al een belangrijk misverstand uit de weg ruim. Ik heb immers de indruk dat mevrouw Stevens de bestaande situatie wel op die manier heeft geïnterpreteerd.

Veel diensten doen een beroep op tolken om hun werking ten aanzien van Nederlandsonkundigen te verzekeren. Ziekenhuizen, gemeenten, onthaalbureaus, de VDAB, de diensten van Kind en Gezin en scholen zijn diensten waar nieuwkomers na hun recente aankomst in Vlaanderen veelvuldig moeten langsgaan. Slechts

een handvol mensen kunnen zich direct na hun aankomst in Vlaanderen verstaanbaar uitdrukken. De rest zal het, dankzij de aanwezigheid van een sociale tolk, in de eigen taal of in een contacttaal kunnen uitleggen.

De aanwezigheid van tolken en lessen Nederlands zijn complementair. Ook de mensen die pas een inburgeringstraject hebben aangevat, moeten met hulp- en dienstverleners kunnen communiceren. Bovendien vergt het leren van elke taal tijd. Aan het einde van het primaire inburgeringstraject beschikt iemand over eerste basiskennis van het Nederlands. Voor een aantal vormen van hulp- en dienstverlening heeft die persoon nog ondersteuning door een tolk nodig. Het aanleren van het Nederlands aan laaggeschoolden of aan analfabeten is een moeilijke opgave. Zij zullen er allicht langer over doen om het Nederlands onder de knie te krijgen.

De aanwezigheid van sociale tolken en vertalers responsabiliseert de nieuwe burger en de reguliere voorzieningen om zelf de verantwoordelijkheid voor hun communicatie te dragen. De sociale tolken verhogen op deze wijze de motivatie van de nieuwe burger om zich de Nederlandse taal eigen te maken en om zich volwaardig te integreren. Dit blijkt onder meer uit het feit dat de sociale tolken vaak zelf nieuwkomer zijn geweest en dezelfde moeilijkheden in een voor hen toen nieuwe en vreemde taalomgeving hebben ondervonden. Het gaat hier vaak om mensen die elders afkomstig zijn en Vlaanderen hebben gekozen om hun toekomst uit te bouwen. Hun functioneren als tolk omvat een mate van empathie die hier geboren Vlamingen minder hebben.

De opvatting dat nieuwe Vlamingen de aanwezigheid van sociale tolken als een gemakkelijksoplossing zouden ervaren of dat de aanwezigheid van sociale tolken het kennen, kunnen spreken en begrijpen van het Nederlands zouden tegenwerken, is een misverstand. Uit veel getuigenissen van nieuwe Vlamingen blijkt dat dit als een vorm van afhankelijkheid wordt ervaren. Ze willen dit stadium zo snel mogelijk ontgroeien. Ze zien het als een vangnet, en niet als een hangmat. Ze willen daar zo snel mogelijk van bevrijd zijn en op hun eigen benen kunnen staan.

De sociale tolk- en vertaaldiensten blijven een voorlopig hulpmiddel. Nieuwkomers krijgen de kans zich voor een taalcursus in te schrijven. Het is de bedoeling dat ze deze kans grijpen en op termijn zonder sociale tolk kunnen. Deze diensten moeten worden beschouwd als een instrument om de inspanningen inzake inburgering aan te vullen en te versterken. Zo heb ik dat gezegd toen ik een aantal maanden geleden in Gent dat gebouw ben gaan openen: ik zie dat als een voorlopig hulpmiddel voor deze groep van mensen.

Vanuit deze overtuiging heb ik, in overleg met de sociaal tolk- en vertaaldiensten, de voorbije jaren inspanningen

geleverd om deze nieuwe sector via een gericht subsidiebeleid te laten groeien, met als einddoel een kwaliteitsvol aanbod. Ik ben er dan ook van overtuigd dat het beleid van de lokale besturen op het vlak van het sociaal tolken en vertalen en het Vlaamse inburgeringsbeleid elkaar niet tegenwerken, maar integendeel elkaar versterken.

In de structuur die ik voor ogen heb voor het sociaal tolk- en vertaallandschap, zie ik drie niveaus. Er is één Vlaamse centrale dienst voor sociaal telefoontolken en sociaal vertalen. Die dienst staat in voor telefonische tolkhulp en voor het vertalen van documenten die het lokale niveau overstijgen. Bijvoorbeeld een dienst als Kind en Gezin, die een nationale campagne doet, doet een beroep op Babel, de Vlaamse tolkentelefoon. Ook VDAB Vlaanderen doet dat, terwijl VDAB Antwerpen een beroep doet op de lokale tolkdienst van Antwerpen. Acht decentrale diensten staan in voor het tolken ter plaatse en voor het sociaal vertalen: één in elke Vlaamse provincie en één in elk van de drie grote steden, Antwerpen, Gent en Brussel. Eén centrale ondersteuningscel sociaal tolken en vertalen staat in voor de inhoudelijke ondersteuning en begeleiding van de sociale tolk- en vertaaldiensten en garandeert het kwaliteitslabel voor het sociaal tolken en vertalen.

Op dit ogenblik is de geschetste structurering van het tolk- en vertaallandschap al een feit. De Vlaamse centrale dienst en de centrale ondersteuningscel ontvangen al enkele jaren subsidies, en we subsidiëren hen goed. In overleg met de sector van het sociaal tolken en vertalen zijn er dit jaar voor de eerste keer subsidies toegekend aan de acht decentrale ondersteuningsdiensten. Deze subsidie zal in 2009 verder toenemen om zo opnieuw een stap te zetten op weg naar een kwaliteitsvol behoeftegedekkend aanbod.

Verder heb ik ook de krijtlijnen uitgetekend voor de toekomstige financiering van deze nieuwe sector. De Vlaamse overheid, dit is de minister bevoegd voor Inburgering, legt uniforme kwaliteitseisen op en voorziet in een basissubsidie voor de sociale tolk- en vertaaldiensten om aan deze kwaliteitseisen te voldoen. Daarbij gaat het over de functie van coördinator, de functie van matcher en de kwaliteitsfunctie. De inrichtende macht of de ondersteunende overheden van de inrichtende macht, bijvoorbeeld een openbaar bestuur, staan als partner van de Vlaamse overheid in voor de kosten voor infrastructuur en werking van hun dienst en voor de onkosten die verbonden zijn aan het tolken en vertalen. Bijvoorbeeld in Gent is dat de stad Gent, die de accommodatie en bureaubehoeftigheden financiert. De gebruikers, dit zijn de overheden en voorzieningen, dragen financieel bij tot de tolk- en vertaalprestaties die worden geleverd. De gebruikers, zoals de VDAB en de onthaalbureaus, betalen voor die service.

Het is mijn bedoeling om deze nieuwe sector, de geschetste structuur en de wijze van financiering nog deze legislatuur decretaal te verankeren. Vanuit de overtuiging dat sociaal tolken en vertalen een instrument is voor een inclusief integratiebeleid, werd ervoor geopteerd om dit in te bedden in het Minderhedendecreet waarvoor momenteel een wijzigingsdecreet wordt voorbereid. Ik hoop dit binnen enkele weken naar de regering te brengen en daarna naar het parlement.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw duidelijke, uitgebreide en gestructureerde antwoord.

Ik ben het volledig met u eens dat mensen die hier uit het buitenland zijn aangekomen in staat moeten worden gesteld om te kunnen communiceren met alle mogelijke in Vlaanderen aanwezige diensten: de school, VDAB, OCMW, enzovoort. Dat is geen punt van betwisting. Ik ben ook blij u te horen zeggen dat de betrokkenen zelf zeggen dat zij zo snel mogelijk Nederlands willen leren omdat ze niet afhankelijk willen blijven van de sociale tolken. Dat is een positieve evolutie.

Toch vraag ik mij af waarom het budget maar blijft stijgen. Bijvoorbeeld in Gent is er nu al een praktisch probleem. Vorig jaar heeft het Gentse stadsbestuur beslist een soort contingentering in te voeren. Elke dienst, bijvoorbeeld het OCMW, of de scholen, of de ziekenhuizen krijgen een pakket van een bepaald aantal uren. Dit om te vermijden dat een bepaalde sector met het leeuwenaandeel van de uren zou gaan lopen zodat er bijna niets meer overbleef voor de rest. Op het einde van het jaar kan dan gekeken worden of de contingenten werden opgebruikt, en zo neen, dan konden ze herverdeeld worden.

Er is misschien geen duidelijk zicht op wie gebruik maakt van deze diensten. Wij hebben toch de indruk dat mensen die hier al veel jaren wonen gebruik blijven maken van die sociale tolk- en vertaaldienst. Dat betekent dat hier toch enigszins aan het doel – tijdelijke ondersteuning van nieuwe bewoners van dit land – wordt voorbijgeschoten. Ik wil niemand uitsluiten, maar toch zou de duidelijke boodschap moeten worden meegegeven dat wie hier al een bepaald aantal jaren woont, geen gebruik meer mag maken van de sociale tolk- en vertaaldienst. Zo zouden de mensen echt gemotiveerd zijn om een extra inspanning te leveren om Nederlands te leren.

Ik twijfel aan niemands goede wil, velen willen echt een inspanning leveren, maar de mensen hebben wellicht toch nood aan een strakke regelgeving en aan een beperking tot bijvoorbeeld vijf of zes jaar. Dat is toch een redelijke termijn. Je kunt toch verwachten dat de mensen die hier komen in die periode Nederlands leren. Ik weet dat veel van die mensen geen onderwijs hebben genoten

of analfabeet zijn. Ik weet dat bepaalde mensen in een moeilijke situatie verkeren, maar je moet een manier vinden om hen te motiveren om die extra inspanning te leveren. Er zijn veel huismoeders bij die thuis blijven. Hoe kunnen zij worden gemotiveerd om Nederlands te leren als ze geen beperking hebben in de tijd?

Ik verwijs ook naar de situatie van de dove en slechthorende mensen. Dit heeft niets te maken met dit dossier. Deze mensen raken enorm gefrustreerd als zij zien dat de allochtone bevolking onbeperkt tolkuren krijgt in ziekenhuizen, scholen en VDAB, terwijl zij zelf maar bijzonder weinig krijgen. Ze vragen zich af waarom de anderen meer krijgen dan hen. Ik weet dat dit een discussie is voor de commissie voor Welzijn, maar ik wil hier toch aangeven dat er heel wat frustratie leeft bij de dove burgers omdat de allochtone bevolking zoveel ondersteuning krijgt en makkelijker de weg vindt naar de diensten. Waarom krijgt niet iedereen dezelfde ondersteuning?

Ik ben blij te vernemen dat u in verband met de structuren van de tolk- en vertaaldiensten al ver staat, en dat het decreet zal worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering en in het Vlaams Parlement. Ik zal dat zeker opvolgen.

Minister Marino Keulen: Voor alle duidelijkheid, mevrouw Stevens, het gaat hier niet over allochtonen. Het gaat hier over nieuwe Vlamingen. Dat zijn mensen die vanuit alle hoeken en kanten van de wereld komen. Je moet daarin een belangrijke nuance aanbrengen.

We zijn het slachtoffer aan het worden van ons eigen succes. Dit wordt een zeer performante en kwalitatieve dienstverlening. En zoals met alles in Vlaanderen geldt ook hier: als je goed bent, lok je behoefte uit en trek je publiek aan en zul je zien dat mensen veelvuldig van je diensten gebruik maken.

Voor nieuwkomers is het bedoeld als een tijdelijk hulpmiddel. Wij dragen bij in de werking en de financiering. Wij doen daar flink ons best. De gebruikers betalen ook. Als zou blijken dat mensen die hier al heel lang blijven en eigenlijk al Nederlands zouden moeten kennen, gebruik blijven maken van deze tolkendienst, dan staat niets de stad Gent of de stad Antwerpen of de stad Brussel of de vijf provinciale diensten in de weg om die mensen ook te laten betalen. Als men het gevoel heeft dat mensen hier een hangmatmentaliteit aan de dag leggen, zal ik zeker geen stokje steken voor de beslissingen die men lokaal of provinciaal zou nemen.

Maar soms zit je met acute situaties. Wat doe je als iemand zich aanmeldt in het ziekenhuis, over stekende pijn klaagt in de onderbuik, onderzocht moet worden en geen Nederlands kent? Hij moet geholpen worden, en medische terminologie is een aparte capaciteit. Op dat ogenblik moet je hulp bieden en moet je geen track

record maken: hoe lang loopt die persoon hier al rond en had hij ondertussen al geen Nederlands moeten kennen? Je moet ervoor zorgen dat die mensen geholpen en verzorgd worden. Ik weet dat dat voor u geen probleem is, mevrouw Stevens.

Inburgering is een jonge sector. We zijn van nul gestart in 2004. In 2006 hadden we zeventienduizend inburgeraars, in 2007 twaalfduizend. In 2008 zullen we afklokken op vijftienduizend inburgeraars. We zijn daarbij nu ook oudkomers aan het betrekken. Dat zijn mensen die hier al langer dan een jaar verblijven. Ook voor mensen die hier niet hebben gestudeerd maar die hier kinderen hebben die hier school lopen, moeten wij voor een aanbod zorgen. Wij moeten ervoor zorgen dat die ouders ook naar oudercontacten kunnen gaan. Wij moeten hen duidelijk maken hoe belangrijk onderwijs hier is. We breiden het gaandeweg uit om ervoor te zorgen dat de groep van onmondige en Nederlandsonkundige mensen slinkt. Dat blijft een grote opdracht.

Ook de huwelijkscultuur speelt daarin mee. Let wel, de mensen trouwen uiteraard met wie ze willen, dat is een mensenrecht. Maar door het feit dat men de bruid of bruidegom altijd in het land van oorsprong gaat zoeken, blijft men zitten met een eerste generatie. Daar moeten we blijvend aandacht voor opbrengen. We proberen die nood via de klassieke kanalen in ons inburgeringsbeleid te lenigen. We proberen een aanbod te creëren om dat op te vangen.

Mevrouw Helga Stevens: Dank u, mijnheer de minister. Ik ga volledig akkoord met uw visie. Ik zal dit kritisch blijven opvolgen.

Ik ben niet zo gelukkig met de evolutie in Gent. U hebt gelijk als u zegt dat niets hen in de weg staat om een beperking op te leggen. Ik zal dit aankaarten in Gent. Zij moeten daar een duidelijk zicht hebben op wie er van de dienst gebruik maakt. Ik zal dit zeker opvolgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Gino De Craemer tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de verplichte vorming voor imams

De voorzitter: De heer De Craemer heeft het woord.

De heer Gino De Craemer: Mijnheer de minister, collega's, ik begin met een citaat uit De Morgen van 3 en 4 juni 2008: "Begin juni 2008 erkenden verschillende unies van moskeeën in Vlaanderen dat bepaalde moskeeën in ons land de aansluiting met de maatschappij verloren hebben en dat het organiseren van

een eigen imamopleiding de enige manier is om dat te veranderen. Volgens de moskeeën is het hoog tijd dat hier werk wordt van gemaakt."

Mijnheer de minister, ondanks de algemene vraag naar de organisatie van een eigen opleiding voor imams blijkt een volwaardige imamopleiding nog niet voor morgen. Voor islamleerkrachten komt er wel een vormingsaanbod. Dat blijkt uit de haalbaarheidsstudie naar een specifiek vormingsinitiatief voor een moslimkader, uitgevoerd door het Centrum voor Migratie en Interculturele Studies van de Universiteit Antwerpen, in opdracht van minister Vandenbroucke.

De vraag naar een basisopleiding voor imams was er al vanaf de erkenning van de islamitische eredienst in 1974. Sindsdien komt het dossier op geregelde tijdstippen terug op tafel, echter zonder dat er echte vooruitgang wordt geboekt. De haalbaarheidsstudie leert dat de uitbouw van een volwaardige academische opleiding voor imams in Vlaanderen op korte termijn onhaalbaar is. Voor toekomstige islamleerkrachten, geïnteresseerden of professionelen die binnen de moslimgemeenschap werkzaam willen zijn, zal wel een opleidingsaanbod worden gerealiseerd. Minister Vandenbroucke hoopt vanaf volgend schooljaar te starten met het Hoger Instituut voor Islamitische Studies, een samenwerking tussen verschillende universiteiten en/of hogescholen en moslimgemeenschappen.

Uit de haalbaarheidsstudie blijkt dat het merendeel van de huidige imams opgeleid is in het buitenland en dat Turkse imams slechts voor een beperkt aantal jaren in Vlaanderen vertoeven. Hierdoor missen zij voeling met de westerse context en de kennis van de landstaal. Gezien de belangrijke rol van imams binnen de moslimgemeenschappen is het belangrijk dat zij voldoende vertrouwd zijn met en geïntegreerd zijn in onze maatschappij.

Mijnheer de minister, acht u het zinvol dan wel wenselijk om imams, in afwachting van een volwaardige imamopleiding, te verplichten het vormingsaanbod aan het Hoger Instituut voor Islamitische Studies te volgen? Kunt u dit kort toelichten?

Welke zijn de volgende stappen die u zult ondernemen in de oprichting van de imamopleiding?

Voorlopig wil nog geen enkele instelling zich engageren voor de oprichting van een volwaardige imamopleiding. Hoe denkt u, samen met uw minister Vandenbroucke, de universiteiten en hogescholen alsnog te overtuigen?

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Wim Van Dijk: Ik sluit mij graag aan bij de vraag van de heer De Craemer. Het is inderdaad

essentieel dat imams in Vlaanderen een grondige kennis hebben van onze taal, gebruiken, gewoonten, normen en waarden. Mijn bijkomende vragen betreffen minder de imamopleiding, maar gaan meer over de integratie en de noodzakelijke inburgering van de imams in Vlaanderen.

Worden de imams in Vlaanderen wel voldoende gecontroleerd op hun verplichting tot inburgering? Ik heb het hier in de eerste plaats over de imams van de erkende geloofsgemeenschappen. In april 2008 zei u dat er wat dat betreft geen problemen werden gemeld en dat de administratie die zaak opvolgt. Het loutere feit dat er geen problemen worden gemeld, volstaat voor mij niet. Mijn vraag blijft hoe de administratie dit concreet opvolgt.

In uw beleidsbrief 2006-2007, dat is al twee beleidsbrieven geleden, was er nog sprake van de ontwikkeling van een specifieke cursus maatschappelijke oriëntatie voor bedienaren van de erediensten – in deze context zijn dat de imams – van zodra het standaardboek zou zijn opgeleverd. Dat is nu het geval. Daarom stel ik de vraag: komt die specifieke cursus eraan en, zo ja, hoever staat het daarmee?

De heer De Craemer wijst in zijn vraagstelling terecht op de problematiek van het roulatiesysteem bij Turkse moskeeën. Dit systeem geldt alvast bij de moskeeën die bij de Diyanet (Belçika Türk Islam Diyanet Vakfı) zijn aangesloten, en dat zijn ze bijna allemaal. Los van het feit dat de Turkse moskeeën in feite onder Turkse staatscontrole staan, worden hun imams om de drie jaar vervangen. Dat belemmert hun inburgering in ernstige mate.

U antwoordde eerder op een vraag van mij dat het systeem alvast niet meer zou worden toegepast voor de erkende moskeeën. Ik dacht dat dit een vierstal Turkse moskeeën zijn. Maar ik vrees dat dit niet klopt. Alvast in Diest wordt mij gemeld dat het niet klopt. Had u garanties dat alvast in de erkende moskeeën de roulatie zou worden uitgeschakeld? Hebt u al overleg gepleegd met Diyanet of welke Turkse instantie dan ook om dat probleem aan te kaarten en om ervoor te zorgen dat die roulatie zou worden afgeschaft?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer De Craemer, alles wat met imamopleidingen te maken heeft, valt onder de bevoegdheid van minister Vandenbroucke, want dat zit bij onderwijs. Ik wou er zelf ook meer over weten en dus zal ik ook antwoorden. Het is in die zin een gecoördineerd antwoord.

De heer Gino De Craemer: Mijnheer de minister, het heeft ook veel te maken met inburgering, niet alleen met onderwijs. Het is een combinatie.

Minister Marino Keulen: Dat is zo. Alles heeft te maken met binnenlands bestuur, maar toch vinden mijn collega's

dat als het gaat over onderwijs of over openbare werken, zij bevoegd zijn. Alles gebeurt in Vlaanderen, in de Vlaamse gemeenten en provincies en dus zou ik kunnen zeggen dat ik vanuit de bevoegdheid voor Binnenlands Bestuur de hele regering vertegenwoordig. Vroeger was dat natuurlijk zo, want Binnenlandse Zaken was het departement waar alles in zat, tot en met Onderwijs en Openbare Werken – dat waren nog eens tijden om minister van Binnenlands Bestuur te zijn.

Mijnheer De Craemer, er is zeker een raakvlak met inburgering. Ik wou het antwoord ook zelf kennen, en dus zal ik een gecoördineerd antwoord geven. Dat is gewoon de afspraak. U kunt een opmerking maken en ik kan daar zelfs geen repliek op geven. Het zit gewoon bij Onderwijs. Zo simpel is dat, net zoals de opleidingen voor andere bedienaars van erediensten ook bij Onderwijs zitten. Het zijn allemaal heel gereguleerde opleidingen, denken we aan die voor mensen die naar een seminarie gaan of voor mensen die een protestantse opleiding volgen. Al die opleidingen zitten in een opleidingencircuit met genormeerde cursussen, met schoolinspecties en vakanties en alles wat daar verder bij komt kijken.

Mijnheer De Craemer, mijnheer Van Dijck, het klopt dat het Centrum voor Migratie en Interculturele Studies (CeMIS) in opdracht van minister Vandenbroucke onderzoek doet naar de haalbaarheid van een vormingsaanbod voor moslimkaders.

Voor alle duidelijkheid: op dit ogenblik bestaat er nog geen instituut waarin die toekomstige opleiding moet of kan worden ondergebracht. CeMIS stelt in het eerste deel van de haalbaarheidsstudie wel voor om daartoe een Hoger Instituut voor Islamitische Studies (HIIS) op te richten, maar het betreft hier dus een vooralsnog niet concreet idee.

Er is ondertussen een eerste voorstel uitgewerkt voor een vormingsaanbod voor islamkaders. Dit houdt een stappenplan in. In een eerste fase wordt een postuniversitaire opleiding in islamitische studies opgestart met zowel een theologische als een maatschappelijke inhoud. Dit sluit ook aan bij de vragen van de heer Van Dijck. Deze opleiding zal in het academiejaar 2009-2010 van start gaan, of – in het slechtste geval – in het academiejaar 2010-2011, afhankelijk van de resultaten van het tweede deel van de studie van CeMIS en van de beslissing van de Vlaamse Regering.

Na een pilootfase met als doel ervaring op te doen met het programma, maar vooral ook met het opbouwen van een op vertrouwen gebaseerde samenwerking tussen het hoger onderwijs en de verschillende moslimgemeenschappen van ons land, kan worden gedacht aan een tweede stap, namelijk het organiseren

van een officieel geaccrediteerde opleiding en die heet dan: ‘master in de islamitische studies’.

Als deze beide stappen leiden tot succesvolle en kwaliteitsvolle opleidingen, zou men in een derde fase de oprichting van een faculteit islamitische theologie kunnen overwegen met een volwaardig aanbod van bachelor, master en postuniversitaire opleidingen.

De eerste stap van dit voorstel wordt momenteel inhoudelijk verder geconcretiseerd door het Centrum voor Migratie en Interculturele Studies, dat verbonden is aan de universiteit van Antwerpen. De resultaten worden in het voorjaar van 2009 opgeleverd. In de studie gaat CeMIS ook na op welke wijze de inburgering van buitenlandse imams gerealiseerd kan worden. Er is dus een raakvlak, en daarom had ik er geen moeite mee om een antwoord te geven op uw vragen.

Het gaat hierbij zowel over imams die beschikken over een diploma hoger onderwijs dat hen toegang verschaft tot een academische opleiding, als over imams die geen diploma hoger onderwijs hebben en dus geen academische opleiding kunnen volgen. Voor deze laatste groep wordt een specifiek vormingsprogramma georganiseerd dat minstens equivalent is aan de vereiste eindtermen van het inburgeringstraject. Vanuit deze invalshoek volgen het kabinet en de administratie Inburgering de studie mee op. We houden wat dat betreft de lijnen open.

Het is voorbarig om nu een standpunt in te nemen. Laat ons eerst het eindrapport en de concrete voorstellen afwachten vooraleer uitspraken te doen over een verplicht te volgen vormingsaanbod dat nu nog niet bekend is.

Het is niet de taak van de minister van Inburgering om opleidingen in te richten, want dat is de exclusieve bevoegdheid van de minister van Onderwijs. Laten we er ook alles aan doen om dat bij Onderwijs te houden. Er is zeker en vast een raakvlak met Inburgering, maar door het bij Onderwijs te houden, krijgen we een genormeerd en genormaliseerd aanbod. Het moet niet iets apart zijn, het moet iets zijn dat de kwaliteitseisen en –toetsen van het onderwijs doorstaat. De onderwijsinspectie heeft ter zake een heel sterke reputatie, die ze hoog moet houden, en daarom moet dit bij Onderwijs zitten. Dat is in het voordeel van ons allemaal, want zo krijgen we niet iets dat apart is of dat maar half is, maar zo zijn er ook mensen die alles pedagogisch kunnen toetsen.

Aan de universiteit van Leuven is er een faculteit godsdienstwetenschappen, een faculteit theologie en allerlei tussenopleidingen. Ik ben geen expert in die zaken, maar ik weet dat die opleidingen bestaan en dat niemand ze aanvecht. Als mensen met een master in de godsdienstwetenschappen hier bijvoorbeeld meedoen aan een examen voor commissiesecretaris, dan voldoen ze aan de voorwaarden. Het gaat immers om een diploma dat

gelijkgesteld is met een master in de rechten of een master in de politieke wetenschappen, diploma's die frequenter voorkomen als men voor dergelijke functies postuleert. Het is een goede zaak dat dit bij Onderwijs wordt ondergebracht.

Het feit dat het om een imamopleiding gaat of althans om een opleiding die een deel van de vorming van toekomstige imams op zich neemt, verandert hier niets aan. Wel belangrijk is dat nagegaan wordt hoe zo'n imamopleiding kan bijdragen tot de inburgering van de imams. Dit maakt expliciet onderdeel uit van de studie die CeMIS momenteel uitvoert. Het is niet alleen een kwestie van het volgen van een opleiding en van het theologisch en liturgisch volledig onderlegd zijn in de godsdienst, het is niet alleen een kwestie van wetenschapper worden, want wie een masterdiploma bezit, is wetenschappelijk onderlegd in een bepaalde discipline, het is ook een kwestie van hoe men daarmee omgaat.

Dat is ook de reden waarom mensen die een universitaire opleiding volgen, ook verplicht zijn om achteraf een lerarenopleiding te volgen, het vroegere aggregaat of de D-cursus. Tussen wetenschappelijke kennis hebben en wetenschappelijke kennis overdragen, zit een groot verschil. Het gaat om een aparte discipline waarvoor men pedagogisch-didactisch geschoold moet worden. Dat is in dit geval precies hetzelfde. Iemand kan perfect de Koran of de Bijbel kennen en historisch duiden, en linken leggen, maar men moet er in de praktijk ook mee kunnen omgaan tegenover een geloofsgemeenschap of anderen.

Voor zover de minister van Onderwijs beslist om zo'n opleiding te erkennen, zal er vanuit Inburgering worden meegewerkt zodat de inburgering van buitenlandse imams zo kwaliteitsvol mogelijk kan verlopen.

Zonder vooruit te willen lopen op de resultaten van de studie, is er al interesse geuit voor het inrichten van delen van deze opleiding bij de Universiteit Antwerpen en de Katholieke Universiteit Leuven. Leuven heeft als katholieke universiteit natuurlijk het voordeel dat het gewend is om met religieuze en theologische opleidingen om te gaan, want dat is niet hetzelfde als het organiseren van een opleiding rechten of burgerlijk ingenieur of een filologische opleiding. Ik ben zelf niet gelovig, maar ik voel toch aan dat het een apart iets is.

Voor zover de minister van Onderwijs beslist om een imamopleiding op te richten, zal Inburgering de nodige medewerking en ondersteuning bieden om tegelijkertijd ook de doelstellingen van inburgering te realiseren voor de specifieke groep van de bedienaars van islamitische erediensten. Dat betekent dat we ondertussen ook al bekijken hoe we dit specifiek kunnen aanvullen voor imams die geen academische opleiding hebben gevolgd. We willen die mensen toch ook

meekrijgen, want als bedienaar van een eredienst functioneren ze ook in een seculiere samenleving, en daarom willen we hen een aantal belangrijke waarden meegeven.

Ik stel immers vast dat de imams nu een rol vervullen zoals die van de kapelaans in de jaren vijftig en zestig. Toen klopten die heren vaak bij ouders aan met het verzoek om zoonlief toch minstens de normaalschool te laten volgen – want dat was vroeger de universiteit van het volk – om onderwijzer te worden, of om hem een universitaire opleiding te laten volgen. Vandaag zijn het heel vaak de imams die aan de ouders zeggen dat ze hun kinderen naar school moeten sturen, omdat een diploma hier het instrument bij uitstek is om een toekomst uit te bouwen, om de situatie van de kinderen te verbeteren ten opzichte van de situatie van de ouders. Daar zijn we dus mee bezig.

Er is nog geen overleg gepleegd met Diyanet. Wel heeft men in het kader van het onderzoek al veelvuldig gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van Diyanet. We wachten natuurlijk de resultaten van dat onderzoek af voor we initiatief nemen op kabinetsniveau of op ministerieel niveau. We kijken er angstvallig naar uit, maar we zijn er ook bij betrokken.

Natuurlijk hebt u een punt dat met het oog op de toekomst zal worden geprobeerd om te werken met imams die wel degelijk op de hoogte zijn van de samenleving hier en die de Nederlandse taal machtig zijn in plaats van met zogenaamde 'importimams'. Het is juist een van de doelstellingen om dit via opleidingen en cursussen te bewerkstelligen.

Met betrekking tot de specifieke cursus maatschappelijke oriëntatie, is het ook zo dat we eerst de resultaten ervan afwachten. Het is niet onze bedoeling het warm water opnieuw uit te vinden. Men is volop bezig met gesprekken, en dat zijn niet de meest gemakkelijke, maar er worden toch kleine stappen vooruit gezet. Vanaf het moment dat de resultaten beschikbaar zijn, wordt de draad weer opgenomen om werk te maken van een specifiek traject, zeker in het kader van de maatschappelijke oriëntatie, maar indien dat kan binnen het kader van een specifieke opleiding, kan de mogelijkheid worden onderzocht of stukken ervan of de opleiding zelf als substituuut voor het onderdeel maatschappelijke oriëntatie kun-

nen gelden. Dat zijn denksporen die we momenteel onderzoeken.

De heer Gino De Craemer: Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Ik had erop gerekend dat u zou antwoorden, want u bent positief ingesteld.

In 2003 reeds diende de heer Sannen een voorstel van resolutie in om de opleiding van islamleerkrachten te regelen. Na bijna zes jaar is het zover. Ik doe het niet vaak, maar nu wil ik de heer Sannen even citeren: "De Europese of de Vlaamse Islam, dat wil zeggen dat men de Islam moet inbedden in de Europese of Vlaamse cultuur en daarvoor moet een kader gecreëerd worden." Volgens mij moet dat kader het inburgeringskader zijn, en daarom heb ik de link met inburgering gelegd.

Ik ben het met u eens dat via verschillende stappen moet worden gewerkt, maar toch dring ik aan op een versneld tempo. Het spelletje duurt al veel te lang, kijk maar eens hoe lang de imamopleiding al wordt gevraagd. Mijn voorstel blijft om hen het vormingsaanbod van HIIS te laten volgen, want dat zal al een stap in de goede richting zijn, in afwachting van de volwaardige imamopleiding die er moet komen.

Ik vraag me af waarom de uitbouw van een opleiding voor imams zo lang op zich laat wachten in Vlaanderen, terwijl dat in andere Europese landen totaal geen probleem is.

Minister Marino Keulen: Dat weet ik niet. Ik durf er ook aan te twijfelen, ik heb altijd de indruk dat men er elders heel veel over praat, maar dat zelfs Nederland en Frankrijk erg geïnteresseerd zijn in ons inburgeringsbeleid. Wat wij doen op het vlak van maatschappelijke oriëntatie, is overal elders vastgelopen.

Wat de imamopleiding betreft, zou ik u aanraden om de vraag ook aan de minister van Onderwijs te stellen. Ik ben, zoals u opmerkte, een positieve mens en ik antwoord dus, maar feitelijk is dit een vraag die bij Onderwijs thuishoort. U moet ook de juiste titularis met de vraag confronteren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.